Tema:	**Pilotprojekt med henblik på forebyggelse af ensomhed hos hjemmeboende borgere tilknyttet hjemmeplejen.**
Baggrund:	I løbet af 2015 og 2016 er et arbejde i gang, som tager sigte på at forebygge ensomhed blandt ældre. Dette sker i et samarbejde mellem Sundhedscenter Viborg, Madservice Viborg og Aktivitet & Udvikling. Forebyggelsesmedarbejderne screener ældre som en del af det forebyggende hjemmebesøg og såfremt borgeren findes i risikogruppen og selv ønsker det, igangsættes forløb i samarbejde med Aktivitet & Udvikling. Projektet omfatter ældre i Viborg i by. Da de forebyggende hjemmebesøg tilbydes ældre over 75, der ikke i forvejen modtager personlig og praktisk hjælp, er der en væsentlig del af ældrebefolkningen, som således **ikke** er omfattet af dette igangværende projekt. Der er således behov for et rette en fokuseret indsats mod de borgere, der modtager hjemmeplejeydelser. Den gruppe ældre, der modtager hjemmeplejeydelser, er ofte sårbare og med et nedsat funktionsniveau, der kan gøre det svært selv at tage initiativer til at bryde ensomhed. Der er et samarbejde mellem de forskellige professionelle relevante samarbejdspartnere, men ofte er der netop her brug for, at en medarbejder kan støtte op og følge den enkelte borger gennem et længere motivationsforløb. En opgave, som ingen enkelte aktører i dag kan varetage. Der er således brug for en mindre gruppe medarbejdere, der kan påtage sig denne opgave. Der er udarbejdet en projektbeskrivelse på etablering af et opsøgende team, der skal dække hele Viborg Kommune. Det der beskrives her kan betragtes som et pilotprojekt hertil samt en supplerende indsats i forhold til den indsats, der allerede er igangsat for at forebygge ensomhed, som ovenfor beskrevet.
Målgruppe:	Ældre i Viborg Kommune, der er, eller er i risiko for at blive, ramt af ensomhed. Der er tale om ældre medborgere, der modtager personlig pleje og/eller praktisk hjælp fra hjemmeplejens Distrikt Vesterparken Pilotprojektet sigter mod at inkludere 20 borgere.
Opstart:	Marts/april 2016
Samarbejdspartnere:	Aktivitet & Udvikling Hjemmeplejen. Madservice Viborg Sundhedscenter Viborg

Relevante eksterne samarbejdspartnere, eksempelvis boligsociale medarbejdere, egen læge og kirkelige organisationer,

Indhold:

Pilotprojektet består af to elementer. Dels skal distriktets frontpersonale undervises, så de bliver rustede til at foretage den første opsporing og dels skal der iværksættes en efterfølgende indsats i samarbejde med borgeren. De to elementer beskrives her:

Første element:
Oplysning af - og koordinering med samarbejdspartnere.

I en travl hverdag, kan det være svært for den enkelte medarbejder, der kommer i hjemmet, at have fokus på de helt særlige tegn, der kan fortælle, at her har vi en ældre medborger, der er isolationstruet og ensom.

Der vil blive arrangeret et temamøde for de relevante medarbejder, hvor der blandt andet oplyses om forskellige former for ensomhed og hvilke grundlæggende tegn/signaler på isolation/ensomhed, man skal være opmærksom på. Derudover skal der oplyses om den indsats, pilotprojektet indeholder - nemlig at en medarbejder fra Aktivitet & Udvikling kan komme i hjemmet og arbejde målrettet på at bryde isolationen og ensomheden hos borgeren. Nærmere beskrevet herunder.

I første omgang rettes pilotprojektet primært mod hjemmeplejens frontpersonale, men kan evt. udvides til på sigt også at omfatte øvrige samarbejdspartnere.

Undervisningen tilrettelægges af Forebyggelsesmedarbejderne og 3 nøglepersoner i Aktivitet & Udvikling. Der inddrages eventuelt foredragsholder med ekspertviden om temaet ”Ensomhed”

Når en medarbejder, der kommer i hjemmet, oplever at en borger, er i risikogruppen, meldes tilbage til den person i distriktet, som sørger for at koordinere tilbagemeldingerne fra frontpersonalet. Herefter tages kontakt til Aktivitet & Udvikling, som så – i samarbejde med borgeren – træder ind og varetager det videre forløb. En henvisning kan komme fra distriktet, men også andre aktører kunne være relevante. Her tænkes eksempelvis på Madservice Viborgs chauffører, viceværter og boligsociale medarbejdere, terapeuter og sygeplejersker.
Det forventes at pilotprojektet kan omfatte 20 borgere.

Andet element:

Samarbejdet med borgeren i hjemmet

Når Aktivitet & Udvikling får en henvendelse om en borger, tages den første kontakt og der aftales et besøg.

For at kunne arbejde i den rigtige retning, er det vigtigt at være bevidst, om hvilken form for ensomhed, der kan være tale om, idet socialt samvær og netværksskabende aktivitet ikke løser enhver form for ensomhed.
I det allerede igangsatte ensomhedsprojekt med udgangspunkt i forebyggende hjemmebesøg, arbejdes der ud fra et screeningsværktøj, som indikerer hvilken form for ensomhed, der er tale om. Det vil derfor være naturligt, at det samme screeningsværktøj anvendes i dette pilotprojekt. Screeningen foretages af A & U's medarbejder, når der er etableret en god kontakt.

Efter screeningen aftales den efterfølgende indsats/handling med borgeren. Det er vigtigt at pointere, at der kan være tale om gentagne hjemmebesøg før borgeren føler sig klar til næste skridt.

Der kan blive tale om opstart af ledsagerordninger, baseret på frivillige, opstart af besøgsven. Etablering af fællesskaber i lokalmiljøet, eksempelvis spis- sammen grupper. Deltagelse i allerede etablerede tilbud, eksempelvis Aktivitetscentre, pensionistgrupper etc. Koordinering med egen læge/henvisning til psykolog. Kontakt til præst/menighedspleje.
Det er derfor af afgørende vigtighed, at aktivitetsmedarbejderen har et indgående kendskab til de mange tilbud og muligheder, der findes i Viborg Kommune.
Det er aktivitetsmedarbejderens opgave, at introducere borgeren til de relevante tilbud og evt. ledsage og deltage i en indkøringsperiode.
Derudover støtter medarbejderen borgeren til at tage relevante kontakter, eksempelvis til besøgstjenester, præst eller egen læge.
I det omfang der er behov og ressourcer til det, kan der etableres nye tiltage med fokus på at bryde og/eller forebygge ensomhed. Eksempelvis i samarbejde med Madservice Viborg at etablere spisegrupper eller i samarbejde med boligsociale medarbejdere at etablere netværksskabende aktiviteter.

Det Opsøgende Team:

Teamet sammensættes tværfagligt af tre medarbejdere fra Aktivitet & Udvikling, som også på nuværende tidspunkt beskæftiger sig med forebyggelse af ensomhed. Der er tale om en social- og sundhedsassistent og to pædagoger, som alle har supplerende kompetencer, eksempelvis neuropædagogik, relationsarbejde, kommunikation og KRAP. De to af medarbejderne er tilhørende Team Vesterparken og har fast base i dagcentret her.

Medarbejderne har en stor kontaktflade til samarbejdspartnere, herunder distriktets frontpersonale, Madservice Viborg, Frivillighedskoordinator, forebyggelsesmedarbejdere etc.

Handleplan:

April 2016	Afholdelse af temaeftermiddag for distriktspersonale. Undervisning i ensomhedsbegreberne.
April 2016	opsporing af borgere i risikogruppen.
Maj 2016	Opstart hjemmebesøg/individuelle indsats
November 2016	Fornyet screening og undersøgelse af resultat efter 6 måneder.
December 2016	Afrapportering til den tværsektorielle følgegruppe

Projektet løber hele 2016 og der tages løbende nye borgere ind, når der er ledig kapacitet. Målet er 20 borgere i projektperioden.

Opfølgning og dokumentation:

Der nedsættes en tværsektoriel følgegruppe bestående af:

Strategiske ledere for	
Leder for Hjemmeplejen	Vibeke Eriksen
Leder for Madservice Viborg	Ellen Lyngsø
Leder for DKSV	Mette Rohde
Leder for Distrikt Vesterparken	Tanja Murphy
Leder for Distrikt Tømmergården?	Helle Hansen
Leder for Aktivitet & Udvikling	Jette Hingebjerg
Forebyggelsesmedarbejder	Britta Koppelgaard
Frivillighedskoordinator	Anne Grethe Nielsen
Klinisk diætist	Anne Hilton

Aktivitetsmedarbejderne registrerer antal henvendelser og dokumenterer efterfølgende indsats.
Screeninger registreres og behandles digitalt.

Økonomi:

Der må påregnes et ekstra timeforbrug, både i forhold til afholdelse af temaeftermiddag og til den efterfølgende indsats hos borgerne. Der vil derfor ske en delvis omprioritering af opgaver og en af medarbejderne i Aktivitet & Udvikling vil få tilført 5 timer/ugen i projektperioden. Det forventes at udgiften delvist kan dækkes inden for eget budget.

Der er i øjeblikket kr. 50.000 afsat til en ekstra indsats på området og det forventes at en andel af disse midler kan fordeles blandt de tre budgetområder til en delvis dækning af projektet.

Opfølgning på projektet pr. marts 2017.

Ved periodens udløb, blev det på baggrund af projektets succes besluttet at projektet skulle forsøges videreført i 2017.
Målet for projektperioden var at nå ud til 20 borgere, hvilket til fulde blev nået, idet der ved udgangen af året havde været 28 borgere inde i ordningen. Dette til trods for, at der i en periode på tre måneder måtte drosles ned for nyt indtag pga en langvarig sygemelding (planlagt operation) hos en medarbejder.

Det er netop blevet godkendt, at der overføres uforbrugte midler fra regnskabet 2016 til budget 2017, til at videreføre og udvide ordningen så pilotprojektet kan fortsætte i 2017. Dette arbejde er netop gået i gang og udvidelsen vil omfatte borgere fra yderligere hjemmeplejedistrikter i Viborg By, der er i kontakt med de to teams fra Aktivitet og Udvikling, som dækker dette område.